

9. JÉZUS A KÉSZENLÉTRŐL TANÍT

Gyülekezeti óraszám: 1. egyházi iskolák óraszám: 1.
(Mt 25,1–13)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Jeremias, Joachim: Jézus példázata. Budapest, 1990, Kálvin Kiadó.

Kozma Zsolt: Jézus Krisztus példázatai. Iránytű Alapítvány, 2002, Kolozsvár)

Schweizer, Eduard: Das Evangelium nach Matthäus. Göttingen, 1986, Vandenhoeck und Ruprecht.)

Példázat:

Általános tudnivalók a példázatokkal kapcsolatban:

- Jézus általában a mindennapi életből vett a példázataihoz történeteket. Azonban a legtöbb példázatba van egy olyan pont, ami teljesen eltér a valóságtól. Ez az a pont általában, amit Jézus szeretett volna, kiemelni, ahol az üzenet található.
- Hermeneutikai megjegyzés: A példázatok kapcsán sokszor nagy a kísértés, hogy minden pontot beazonosítsuk. Ám Jézus példázatainak nem minden pontját kell beazonosítani. Mert a példázat nem allegória. Az allegorikus írásmagyarázatnak meg van a veszélye, hogy belemagyaráz, illetve, hogy Jézus eredetileg szándékolt mondanivalója elveszíti a súlyát.
- Jézus a mennyek országát legtöbbször egy történéshez hasonlítja, egy folyamathoz, eseményhez, nem pedig egy helyhez vagy tárgyhoz.
- A példázatok végén gyakran találunk egy csattanós találó megjegyzést, amire az egész történet ki van hegyezve.
- Jézus a példázatokkal a hallgatóságot állásfoglalásra készíti.

Menyegző:

Jézus a földrejövetelét menyegzőhöz hasonlítja a tevékenységének a kezdetén.

„Jézus ezt mondta nekik: Gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a vőlegény? De jönnek majd napok, amikor elvételük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak.” (Mt 9,15)

Jézus korában az esküvőknek nem volt kötelező rendje, a szokások vidékenként változtak. Hajadon menyasszony esküvőjét egy hétig is ünnepelték. Általában nem úgy zajlott egy esküvő, mint ahogyan azt a példázat leírja, de akár így is megtörténhetett volna.

Bölcs: A héber gondolkodáson alapuló jelentéssel arra vonatkozik, hogy valaki a gyakorlati dolgokban a tapasztalatai alapján tájékozott.

Balga: Tartalmatlan, üresfejű.

Ellentétpár jelentése: A megfontolt és elhamarkodott viselkedésre utal, a következetes és következtelen döntésekre.

Szokatlan vonások a példázatban:

- A vőlegény nagyon sokat késik.
- Üzletek éjjel is nyitva vannak.
- Mind a tízen elalszanak.

Ezek a szokatlan vonások azt tanítják, hogy Isten országa más, mint az evilági rend.

A példázat fő üzenete: Jézus visszajövetelét nem csak várni kell, hanem arra készülni is.

A példázat három jelenetre osztható:

1. Előkészület a vőlegény fogadására. (1–5. versek)
2. A megérkezés bejelentése, lámpások számbavétele (6–9. versek)
3. Megérkezés utáni események (10–12. versek)

Jézus eszkatológikus példázatai (24,32–25,46) sorába tartozik ez a példázat, amelyet keresztre feszítése előtti utolsó beszédében mondott el. Hangsúlyos ezekben a példázatokban a „túl késő” momentum. A példázat eredeti címzettei a tanítványok voltak.

Az Ószövetségben szerepel eszkatológikus örvendezés. Ézsaiás könyvében szó esik arról, hogy Isten, mint egy szüzet veszi feleségül Jeruzsálemet (Ézs 61,10; 62,5) és örvendezik, hogy a népe ismét vele van. Rabbiszitikus írásmagyarázat szerint a Sínai–hegyi szövetségkötés házassági szövetség, amelyben a Tóra a házassági szerződés, Mózes a vőlegény barátja, Izráel a menyasszony, és Isten a vőlegény. Ez a kép jelenik meg a Jelenések könyvében is 19, 6–9-ben és 21,1–3-ban is. Pál apostol pedig a gyülekezetről beszél úgy, mint Krisztus menyasszonyáról, akinek menyegzője majd a végidőkben lesz.

Az ünneplő sereg bizonyára a lakodalmas házhoz jött össze. Amikor elérkezett az az idő, amikor a vőlegénynek meg kell érkeznie, akkor kimentek az előtérbe, hogy majd a vőlegénnyel együtt vonuljanak be az ünnepi helyszínre.

Bizonyára Jézus maga is azonosította magát a példázatbeli vőlegénnyel. Korábban is beszélt már magáról, mint vőlegényről a tanítványok böjtje kapcsán. (Mt 9,15)

3–4. v. A balgákkal az volt a gond, hogy majdnem felkészültek. Félig készültek fel. Ugyan tudták, hogy lámpást kell magukhoz venni, mert szükség lesz rá. De csak majdnem készültek fel, mert olajat már nem vittek. A balgaságuk abból eredt, hogy azt hitték, hogy tudják, hogy majd mikor érkezik meg a vőlegény, és addig elég lesz a lámpás. Az okosak azért voltak okosak, mert belátták, hogy nem tudják az időpontot. Mert a vőlegény érkezésének az ideje nem rajtuk áll. De felkészültek akartak lenni, ezért inkább vállaltak több munkát. A bölcsesség ebben az esetben a felvállalt tudatlanságot jelenti.

A példázatban szereplő lámpásnak volt egy kis tartalva, amit időnként fel kellett tölteni.

5. v. Az a szokatlan ebben a példázatban, hogy a késés túl nagy mértékű: éjfélig tartó. Ha az ember nem tudja, hogy mikorra kell készen lennie, akkor mindig készen kell lennie, az esemény bekövetkezése előtti teljes időszakban is. Ha azonban tudja az időpontot, akkor az időpont előtti időben nem érzi szükségét, hogy ugyanolyan feszült készenléti várakozásban legyen. A balga szüzek egy pillanat alatt elaludtak (aoristos igeidő) és folyamatosan aludtak (imperfectum). A különbség nem az elalulásban van, hiszen mindenki elalszik, és ennek az eseménynek nincsen jelentősége a végkimenetelre nézve. A különbség a felkészülés, és ahogyan gondolkodtak az olaj szükségességéről.

6. v. Több helyen olvasunk arról, hogy Jézus az éjszaka közepén jön vissza (Mt 13,35; Lk 17,34). Ez az időpont megjelölés mindig arra utal, hogy Jézus visszajövele hirtelen és egy váratlan időpontban következik el.

7. v. A lámpás rendbetétele bizonyára a korom letakarítását jelentette, sőt akár egy kis díszítést is. A korsókból olajat öntöttek pótlólag.

8–9. v. A balgák túl későn vették észre, hogy túl kevés az olajuk. A bölcsök viselkedését nem szabad önzésnek értékelni. A példázat menetében ennek az elutasításnak az a szerepe, hogy kiemelje, hogy van az az időpont, amikor már túl késő van akkor is, ha esetleg még úgy vélné az ember, hogy még van lehetőség.

10. v. A balgák éppen akkor nem voltak ott, amikor ott akartak lenni. Az a szomorú, hogy saját magukat zárták ki a vendégségből, hiszen nekik is lett volna lehetőségük felkészülni, Nem azért nem készültek fel, mert balgák voltak, hanem a tettük volt balga. Az esküvőre való bemenetel az Isten országába való belépést jelenti. Az ajtó bezárása drasztikusan fejezi ki azt az időpontot, ami után már lezárul a belépés lehetősége. Eljön az az időpont, amikor valaki nem léphet az Isten országába. Mert nem készült fel, holott ugyanúgy meg volt a lehetősége, mint azoknak, akik felkészülten vártak.

11. v. A vőlegény nem várja meg az árusoktól visszaérkező balga szüzeket. Az időpontot ő határozza meg, és ezen nem lehet változtatni.

12. v. A balgák hiába kérték a vőlegényt, elutasította őket. Van egy olyan időpont, amikor már a kedvességre, a jóindulatra sem lehet hivatkozni. A példázat üzenete azonban éppen nem az, hogy már túl késő, hanem az ellenkezője: Most még nincsen késő, most még van lehetőségek arra, hogy felkészüljétek, felkészülten várjátok vissza a Vőlegényt. Cselekvő várakozásra buzdít Jézus.

13. v. Záró vers. Ebben Jézus egy intelmet fogalmaz meg. A földi élet ideje a várakozás és a készenlét ideje, ezzel tisztában kell lenni. Hogy ne jusson senki sem a balgák sorsára, felkészülve kell várni Jézus visszajövetelét.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A „Jézus tanít” című témakörben szerepel A tíz szűz példázata, amellyel a mindennapokban való kitartást, készen létet szeretnénk erősíteni a tanulóknak. A posztmodern kor társadalmát szokták élmény-társadalomnak nevezni, mivel az élet önmagában lévő szépségeinek pillanatnyi megélésére törekszik. Ez már gyermekkorban elkezdődik, hiszen sok szülő a szeretetét a gyermekek szórakoztatásával, élményekben való részesítésével fejezi ki. A valláspedagógia számára az élmény-társadalom nagy kihívást jelent. A kitartás a mindennapokban nagy kihívás a fiataloknak, hiszen minden, ami körülveszi őket, azt erősíti bennük, hogy ha valami nem működik, akkor cserélje le, dobja ki, vegyen újat. Ez a szemléletmód a tárgyakon keresztül beszivárogozik a tevékenységek szintjére: ami nehezen megy, azt abbahagyja, ami nem sikerül, nem próbálja újra, amihez már nincs kedve, feladja, inkább keres mást, de jelen van a kapcsolatokban is: ha nem működik, kezdj újat, cseréld le. Persze a másik véglet képviselőit is megtaláljuk fiataljaink között: azokat, akik évek óta kitartóan sportolnak, zenélnek, vagy a tanulás területén mutatnak állhatatosságot.

Emellett az identitás-keresésben szerepe van annak is, hogy hivatást is találjanak. Jó minta lehet a készenlétre a különböző közszolgálati tevékenységben résztvevők élete. Ezért érdemes időt szánni az órán beszélgetésre ezekről a hivatásokról, kiemelve, hogy mennyire fontos a készenlét pl. a mentőknél, tűzoltóknál, hogy milyen veszélyei lennének, ha ők nem lennének megfelelően készen egy-egy riasztás alkalmával.

A leckében ismét megjelenik az ajtó szimbóluma, ami most kizárja azokat, akik nem voltak készen. Ez az ítélet, a kizárólagosság, problémás lehet, hiszen nehéz szembesülni azzal, hogy valami következménye van annak, ha nem kitartó a készenlétben. Itt érdemes visszautalni a fent említett hivatásokra is.

Mivel erkölcsi fejlődésében a konvencionális szint első fokán van, ahol fontosak a kölcsönös elvárások, társas kapcsolatok, nehezen éli meg, hogy az okosak miért nem adtak a balgáknak a saját olajukból, hiszen ő jó fej akar lenni, ezért igyekszik elnyerni a társai jóindulatát. Nehezen azonosul az okos szüzekkel, hiszen irigységnek tekinti, amit tettek. Itt is érdemes pl. a

tűzoltókra utalni, hogy ha egy közülük nem kész, akkor a csapat késve érkezik a helyszínre, tehát következménye van.

Mindezek oldására az okos szüzek készségét, kitartását erősítő érdemes az ő szemszögükből megfogalmaztatni a példázatot, nem a zárt ajtó szimbólumával, hanem a számukra még nyitott ajtóval.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítségével elmondani a Tíz szűz példázatának cselekményét, és jelentéstartalmát. ○ Tudja segítségével megmagyarázni, mit jelent a kitartás a hitben. ○ Tudja segítségével értelmezni a lecke Igéjét: Máté 24,44. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani a példázatban szereplő történeti kor szokásait. ○ Tudja önállóan elmondani a Tíz szűz történetének cselekményét, és szimbólumainak jelentéstartalmát. ○ Tudja önállóan megfogalmazni, mit jelent a kitartás a hitben. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét és tanulja meg: Máté 24,44.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

Fő hangsúly: Arra való bátorítás, hogy a tanuló a hittanórán túl is legyen folyamatos kapcsolatban Istennel.

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy a hit a mindennapok része.

Affektív cél: A folyamatosság, a kitartó cselekvés motivációinak és akadályainak a feltárása.

Pragmatikus cél: Arra való bátorítás, hogy a tanuló a hittanórán túl is legyen folyamatos kapcsolatban Istennel.

Az óra fő részei	Javaslatok	Módszertani javaslatok, felhasznált taneszköz
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Csoportmunka</p> <p>Szituációk előadása, amikor valaki nincs időben kész, és emiatt lekésik valamit.</p> <ul style="list-style-type: none"> – egy dolgozatot – vonatot 	TK 9. lecke: Jézus a készenlétről tanít, 36. o.

	<ul style="list-style-type: none"> – mozielőadást – családi vacsorát – egy találkozót – egy üzlet nyitva tartását stb. <p>Beszéljük meg, hogy milyen következményei lehetnek ezeknek?</p> <p>Beszélgetés</p> <p>TK 36. o. Gondold végig! Beszéljétek meg! alapján.</p>	TK 36. o.
Feldolgozási javaslat	<p>Csoportmunka</p> <p>2 csoportban dolgozzunk. Az egyik az okos szüzek szerepébe helyezkedve olvassák el a példázatot, és adják elő. A másik a balga szüzekként olvassák el, és adják elő. Mi a közös? Mi a különbség a kétféle nézőpontban? Beszéljük meg!</p> <p>Munkafüzet 3. feladata.</p> <p>Elcsendesedés – csukott szemmel hallgassák meg a következő gondolatsort, utána lehet megfogalmazni a másik nézőpontból (TK 37. o. Feladattár)</p> <p>Üres lámpás – zárt ajtó</p> <p>Jaj, nemsokára elfogy az olajam! Elég lesz-e, amíg odaérünk? Már alig pislákol. Honnan vegyek olajat, amivel megtölthetem? Hiába kérem társaimtól, nem tudnak adni, nem adhatnak, nekik is kell. Ezt az olajat nem lehet megosztani. Nem készültem fel a várakozásra, azt hittem hamarabb jön. Azt hittem elég lesz a tűz, a fény. De kevés, elfogyott. Hiába rohanok venni, biztos el fogok kélni. Azért megpróbálom.</p> <p>És igazam lett. Már bezárták az ajtót. Kopogunk, mindannyian, akik kinn maradtunk. Hiába. Az ajtó zárva. Nem mehetek be. Nem ismer, kint maradtam.</p> <p>Aranymondás:</p> <p><i>„Ezért legyetek ti is készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyikben nem is gondoljátok!”</i></p> <p>(Mt 24,44)</p>	<p>Biblia</p> <p>MFEI 30. o. 3. f. MFGY 23. o. 3. f.</p> <p>TK 37. o.</p>
Munkáltatás	Munkafüzet 1. feladata	MFEI 30. o. 1. f. MFGY 23. o. 1. f.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-081-wise-foolish-virgins/>

Imádságra nevelés

Abban az órában	
1. Előkészítés	
Feladatutasítás:	
<ul style="list-style-type: none"> • Készítetek papírból egy óralapot. Vágjatok ki egy kört egy A/4-es méretű lapból. • A számok helyén legyen mindenhova az írva: KÉSZEN. • Az óra mutatóit miltonkapoccsal rögzítsétek az óra lapjához. 	
2. Imádkozás	
Vegyétek kézbe ezt az órát.	
Imádkozzatok magatokban Istenhez, hogy a nap minden órájában legyetek készen a hitben. Bármikor is jönne el Jézus, mindig készen legyetek.	
műfaj	kérő
megfogalmazás	magukban a hittanosok
imádkozás	emlékeztető tárgy segítségével
csoport felosztása	nincs
kapcsolódás	Aranymondás: „Ezért legyetek ti is készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amelyikben nem is gondoljátok.” Mt 24,44
hely	óra végén
fejlesztési terület	válaszímádság az Igéhez
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • kézműveskednek • imádkoznak
hittanoktató	
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • karton • olló • miltonkapocs/fő

Drámapedagógiai ötlet: BEKÖTÖTT SZEMMEL

Kérjünk néhány önként jelentkezőt. A feladatuk az lesz, hogy bekötött szemmel menjenek át a terem egyik végéből a másikba. Jelöljünk ki egy konkrét helyet, amit el kell érniük (tehát nem elég a falhoz eljutni, legyen egy szekrény, amit meg kell érinteni, vagy az egyik társuk álljon valahol, és őt kell elérni.) Nem kell akadálypályát csinálni a teremből, de ha van útközben egy viszonylag könnyen kikerülhető pad vagy szék, az nem baj, a szembekötés előtt jól megnézhetik az útvonalat és ígérjük meg, hogy semmi sem fog változni menet közben. (És tartsuk is be az ígéretet, bármennyire is vicces betolni még pár dolgot gyorsan...) Ezután mindenki maradjon csendben és az önként jelentkezők menjenek végig a pályán, jussanak el a kitűzött célra. Ha félremennek, elkanyarodnak, találják meg, hova kell eljutni, nem segíthetünk nekik! (Kis csoportnál egyszerre egy mozogjon, nagyobb csoportnál mehetnek többen is, de férjenek el egymástól.)

Ha elérték a célt, jöjjön a második kör. A feladat ugyanaz, de most az lesz a különbség, hogy a célnál fog állni valaki, aki folyamatosan beszél majd azokhoz, akik közelednek hozzá. Hívja őket, segít nekik, vezet, stb.

Miután lement a két kör (aki megy, menjen vezetés nélkül és vezetéssel is!), beszéljük meg, hogy milyen volt így menni, hogyan érezték magukat, milyen különbséget tapasztaltak, melyik volt könnyebb, mikor érezték magukat inkább biztonságban? Mutassunk rá arra, hogy Isten nem csak kijelöli a célokat, hanem folyamatosan velünk van és vezet minket. Hallgatunk rá?